

ZPRAVODÁJEK

OBCE
MALÁ BYSTRICE

ROČNÍK 4

ČERVENEC 2013

ČÍSLO 7

SBÍRKA VÍČEK POKRAČUJE AŽ DO KONCE PRÁZD�IN!

Sbírka víček, kterou jsme vyhlásili téměř před dvěma měsíci, pokračuje bez přestání až do konce prázdnin, sběrné místo se nachází v místním obchodě Jednota.

Sbírka se vybírá pro **Základní a mateřskou školu Turkmenskou** ve Vsetíně, která tyto víčka použije na příspěvek pro **kompensační pomůcky**, které děti v této škole potřebují. Tato škola je speciálně pedagogické školské zařízení, které umožňuje pomocí speciálně vyškolených pedagogů co nejlépe integrovat děti do běžného občanského života, a to díky metodickým a didaktickým pomůckám. Pro některé zdravotně postižené je tohle všech ztíženo ještě jejich imobilitou, a proto potřebují tyto kompenzační pomůcky, které jim mnohé usnadní ...

Nezapomeňte proto a sbírejte víčka! Děkujeme!

Sbírejte víčka od PET-láhví!

Sbíráním víček pomůžete získat finanční prostředky na rehabilitace, invalidní vozíčky, apod.

Sběrná krabice bude umístěna v obchodě Jednota v Malé Bystrici

Lucie Škabrahová

VELKÁ PŘÍLOHA – KOMPOSTOVÁNÍ OD A DO Z

1 PROČ KOMPOSTOVAT

Během pěstování z půdy postupně mizí živiny, které je potřeba průběžně doplňovat. Chemická hnojiva mohou mít negativní účinek na přirozenou strukturu půdy. Zvolit správné složení hnojiv a jejich dávkování bývá často velmi obtížné, kvalitní hnojiva jsou drahá.

Potřebný organický materiál bohatý na živiny si snadno připravíme sami kompostováním, během kterého dochází za pomoci vzduchu a půdních mikroorganismů k přeměně velkých organických látek na menší, stabilnější a pro rostliny snadněji dostupnější složky označované jako humus.

Velikou výhodou kompostování je využití odpadu a kuchyňských zbytků. Až dvě třetiny odpadu, který běžně vyhazujete do popelnice, můžete zužitkovat. Šetříme tak naši peněženku (platíme méně za odvoz odpadu a ušetříme za hnojivo) i životní prostředí.

2 UMÍSTĚNÍ KOMPOSTÉRU

Než začnete s montáží, určete vhodné umístění kompostéru. Při výběru místa dbejte na snadný přístup z domu i ze zahrady a zachovejte minimální vzdálenost 0,5 m od sousedního pozemku.

- umístěte kompostér na rovný povrch,
- před umístěním půdu nakypřete,
- neumísťujte na asfalt a beton,
- vhodné je slunné až polostinné místo,
- musí být chráněno před větrem, avšak úplné bezvětří je nevhodné.

3 ZÁSADY KOMPOSTOVÁNÍ

3.1 MATERIÁL

Správné složení kompostu je základem pro jeho správnou tvorbu. Rozlišujeme dvě skupiny odpadu – **zelený** (bohatý na dusík) a **hnědý** (bohatý na uhlík). Zelený odpad se vyznačuje měkkostí a vlhkostí, patří do něj tráva, zbytky zeleniny a ovoce. Hnědý je suchý a tvrdý, např. větve, papír.

Velikost materiálu úzce souvisí s provzdušněním. Velmi malé, kompaktní částičky nemohou být dostatečně provzdušněny, naopak větší částice jako je sláma nebo kousky dřeva umožní dostatečný přístup kyslíku. V trávě a hnoji se zase daří potřebným půdním mikroorganismům. Správný kompost by se proto měl skládat z různých typů odpadů.

V podstatě je možné kompostovat všechny organické látky, pozor však na chemicky ošetřený materiál a rostliny napadené různými chorobami. Ze špatných surovin dobrý kompost neuděláme!

3.1.1 MATERIÁL VHODNÝ KE KOMPOSTOVÁNÍ

Dbejte na pestré složení kompostu.

- ➔ **zelený odpad** - ovoce a zelenina, čerstvá tráva, čerstvé listí, hnůj, močůvka, kávový lógr, čajové zbytky,
- ➔ **hnědý odpad** - suché listí, sláma, novinový papír, obaly a skořápky od vajíček, papírové utěrky a ubrousky, lepenky, piliny, třísky, kůra, rozdrčené větvičky, ořechové skořápky.

3.1.2 CO NEPŘIDÁVAT DO KOMPOSTU

Kosti a zbytky masa, pecky, slupky z tropického ovoce (bývají chemicky ošetřeny), popel z uhlí, plevel, větve z tují, rostliny napadené chorobami, prach z vysavačů, plasty, sklo, kov, barvy a ředidla, léky, potíštěný papír (časopisy), výkaly, pleny.

3.2 JAK KOMPOSTOVAT?

- ➔ Založení kompostu není obtížnou záležitostí, důležitý je však **výběr správného kompostéru**. Naše kompostéry mají vysokou životnost a jsou vhodné pro rychlé kompostování, neboť v nich dochází k rychlému tlení biologického odpadu díky systému ventilačních otvorů. Mají horní odklápací víko a spodní dvířka pro odebrání hotového humusu.
- ➔ Při zakládání kompostu **začínáme s 15 cm vrstvou hnědého materiálu** (hrubého a vzdušného), který nesmí chybět ani ve vyšších vrstvách k zajištění dobré aerace.
- ➔ Kompostování urychlí **malé množství již vyžralého kompostu** (z předchozího kompostu, od souseda), který obsahuje namnožené půdní mikroorganismy. Umístíme jej na dno nového kompostu.
- ➔ **Vrstvy hnědého a zeleného odpadu se střídají**, příliš hrubý materiál je dobré nadrtit. Na dva až tři díly hnědého připadá jeden díl zeleného. Máme-li větší množství trávy a vařených kuchyňských zbytků, je dobré je míchat s hrubším materiálem (nadrčené větve, sláma) a prosypávat zralým kompostem nebo zeminou.
- ➔ Hmotu občas **prolijeme kbelíkem vody**.
- ➔ **Dostatečně provzdušňujeme**. Při nízkém obsahu kyslíku dochází ke značnému zpomalení celého procesu a k hromadění amoniaku (čpavku), což se projeví odporným zápachem. Minimálně jednou za tři měsíce by se měl kompost přeložit, aby se spodní části dostaly na povrch a naopak. Zpočátku doporučujeme překládat častěji, a to po měsíci založení kompostu.

3.2.1 TEPLOTA A VLHKOST

- ➔ Mikroorganismy během kompostování uvolňují velké množství tepla. Je-li kompost správně založen a udržován, **udržuje si teplotu mezi 49 a 60 °C**, a to i v zimě. Pokles teploty kompostu je známkou nedostatku kyslíku.
- ➔ **Při 55 °C dochází k úmrtí nežádoucích patogenů**. Podaří-li se nám kompost udržet alespoň pár dnů nad touto hodnotou, nebude vzniklý humus obsahovat organismy způsobující různé choroby rostlin.
- ➔ V letních měsících musíme ale dát **pozor, aby teplota dlouhodobě nepřekročila 60 °C**, jinak by došlo k úhynu potřebných půdních organismů a proces kompostování by trval podstatně delší dobu.

- ➔ **Po dokončení procesu kompostování teplota poklesne asi na 38 °C.** Začíná zrání kompostu, které trvá asi 2 měsíce. Během celého zrání je teplota konstantní.
- ➔ **Vlhkost kompostu** není potřeba nijak měřit: bude-li povrch kompostu suchý, kompost zalijeme, pokud se po jeho stlačení v prohlubni vytvoří malé bazénky, je příliš vlhký.

3.3 KDY JE KOMPOST ZRALÝ

Kompostu vonícího po lesní půdě se dočkáme zhruba za šest měsíců, může být však hotov již za 8 až 10 týdnů. Zralý kompost má tmavě hnědou barvu, je jemný a nepáchne. Má schopnost zadržovat vodu, provzdušňovat půdu a obohacovat ji o živiny.

Zralost kompostu ověříme jednoduchým testem. Mělkou misku naplníme kompostem a navlhčíme. Na povrch vysejeme semínka, jemně přitlačíme a misku zakryjeme fólií. Pokud po několika dnech většina semen vyklíčí, znamená to, že kompost již neobsahuje žádné škodlivé látky a můžeme jej použít. Sytě zelené klíčky svědčí o dobře vyzrálém kompostu, jsou-li však klíčky žluté či hnědé, ještě měsíc počkáme a znovu provedeme test.

3.4 SPRÁVNÉ POUŽÍVÁNÍ KOMPOSTU

Počáteční finanční i časová investice se vám vrátí v podobně krásných, rychle rostoucích rostlin, kvalitního ovoce a zeleniny. Kompost se hodí ke všem plodinám, ocení jej i stromy a trávnik. Na dostatečné zásobování půdy živinami stačí 1-2 cm vysoká vrstva kompostu ročně, která se zapracovává mělce do půdy. Chcete-li zlepšit podmínky růstu vaší rostliny v květináči, smíchejte kompost a půdu v poměru 1:1.

3.5 PROBLÉMY S KOMPOSTEM

- ➔ **Zápach.** Může za to špatné složení nebo nedostatek vzduchu. Není – li kompost dobře provzdušněn, hnije. Pokud kompost pravidelně promícháváte, zkuste mu dodat kompostu uhlík přidáním hnědého materiálu (větve, listy, piliny, lepenky).
- ➔ **Neprobíhá rozklad.** Je-li kompost příliš vysušený, zalijte jej vodou a dodejte mu dostatek dusíku ze zbytků zeleniny a ovoce či posekané trávy.
- ➔ **Kompost láká živočichy.** Ochranu před hlodavci zabezpečí síťované podlahy Thermoking (možno dokoupit). Drobné mušky kompostu nijak neškodí.
- ➔ **Kompostování je příliš pomalé.** Přidejte trochu půdy, hotový kompost nebo příměsí aktivující tlení (např. močůvka nebo speciální urychlovače kompostů). Ujistěte se, že přidáváte dostatek zeleného materiálu kvůli obsahu dusíku.

SANTOV – POHLEDNICOVÉ FOTOGRAFIE

Pan Hašpica ze Santova zaslal redakci zpravodájku opět nádherné pokračování svého fotografického umění, tentokrát výběr některých fotografií – pohlednic ze Santova a také okolí. **Panu Hašpicovi mockrát děkujeme!**

Všechny fotografie (pohlednice) naleznete v plném rozlišení na internetových stránkách obce, v sekci Fotogalerie.

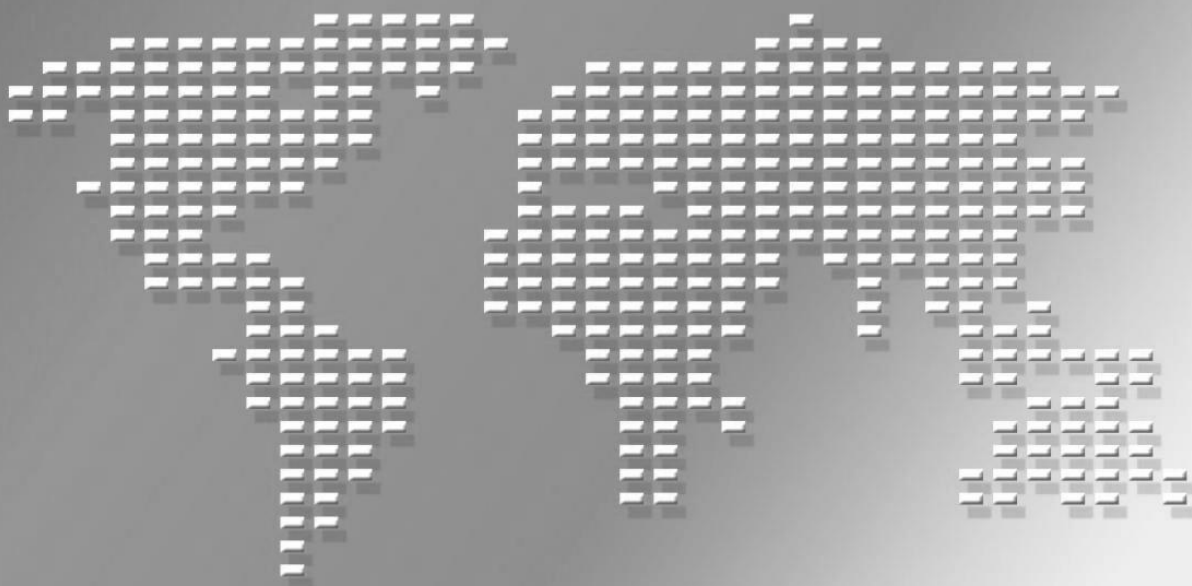
INFORMACE Z OBECNÍHO ÚŘADU

ODVOZ POPELNIC V MĚSÍCI SRPNU

Odvoz popelnic v srpnu tohoto roku se uskuteční v těchto dnech: **12. a 26. srpna.**

Žádáme občany, aby v den odvozu nachystali popelnice.

Bezpečný internet dětem

1. Nezapomeň: opatrný internetový surfař je inteligentní surfař!
2. Nedávej nikomu adresu ani telefon! Nevíš, kdo se skrývá za obrazovkou!
3. Neposílej nikomu po internetu svoji fotografii, nesděluj svůj věk!
4. Udržuj heslo své internetové schránky v tajnosti, nesděluj ho ani kamarádovi!
5. Nikdy neodpovídej na neslušné, hrubé nebo vulgární e-maily!
6. Nedomlouvej si schůzku po internetu, aniž bys o tom řekl alespoň jednomu z rodičů.
7. Pokud tě nějaký obrázek nebo e-mail šokuje, okamžitě opusť webovou stránku.
8. Svěř se dospělému, pokud tě internet vyděsí nebo přivede do rozpaků!
9. Nedej šanci virům. Neotevírej přílohu zprávy, která přišla z neznámé adresy!
10. Nevěř každé informaci, kterou na internetu získáš!

www.nasedite.cz

Hlavní partner Nadace Naše dítě

RYCHLÉ ZPRAVODAJSTVÍ

FOTBALOVÉ UTKÁNÍ ŽENATÍ vs SVOBODNÍ

Všichni jste srdečně zváni na již tradiční **fotbalové utkání Ženatí vs Svobodní**, které se uskuteční **v sobotu 27. července v CEDR Aréně (Pila CEDR). Slavnostní výkop 4. ročníku je naplánován na 13:30 hodin.**

O zábavu se postará **DJ Tomi**. Občerstvení zajištěno.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

NAŠI JUBILANTI NA MĚSÍC SRPEN

V měsíci srpnu oslaví své narozeniny:

paní **MARIE MIKLOVÁ** – 70 let

paní **EMÍLIE MIKULENKOVÁ** – 70 let

pan **BEDŘICH KŘENEK** – 81 let

pan **JOSEF PETRŮSEK** – 84 let

Všem uvedeným přejeme pevné zdraví a mnoho pohody a spokojenosti v životě.

OPUSTILI NÁS...

Ve čtvrtek 11. července nás navždy opustil ve věku 75 let vážený pan **Bohuslav Španihel**. S panem Španihelem jsme se rozloučili v pondělí 15. července v kostele Nanebevzetí panny Marie ve Valašské Bystřici.

Všem příbuzným vyslovujeme hlubokou a upřímnou soustrast.